

522

522

STATUT

o držanju pasa i o porezu na pse

sastavljen na temelju §. 72. zakona od 27. kolovoza
1888. ob uredjenju veterinarstva u kraljevinah
Hrvatskoj i Slavoniji

valjan

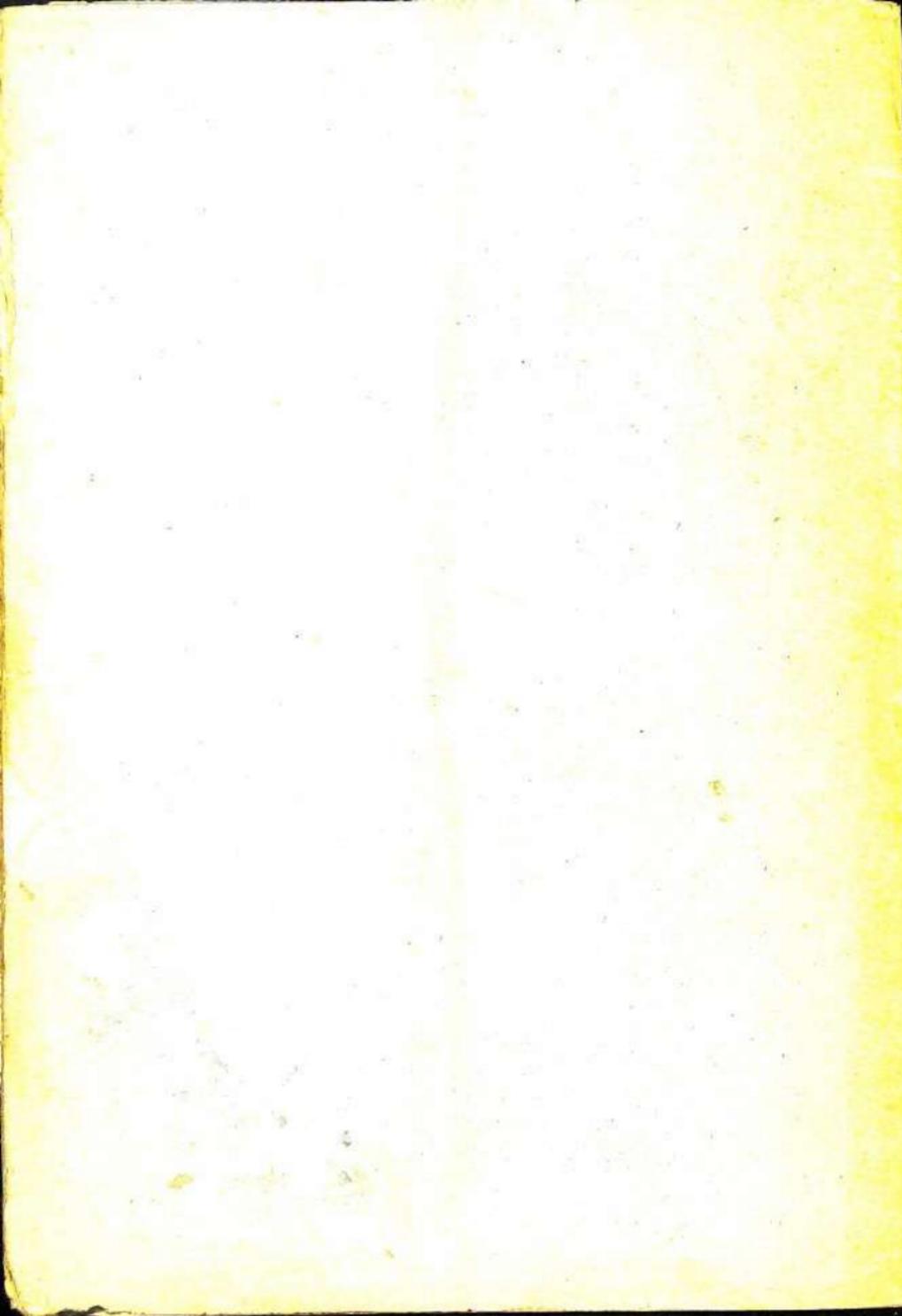
133

za cielu županiju ličko-krbavsku sa gradovi
Senjom i Karlobagom.

U SENJU 1893.

Tiskarski zavod H. Lustera.

Štatut

O držanju pasa i o porezu na pse sastavljen na temelju §. 72. zakona od 27. kolovoza 1888. ob uređenju veterinarstva u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji, valjan za cielu županiju ličko-krbavsku sa gradovi Senjom i Karlobagom.

Svrha ovoga štatuta jest doskočiti držanju nepotrebitih pasa i dosljedno tomu umanjiti slučajevne bjesnoće.

A da se to postigne, određuje se sliedeće:

1. Psi se diele na sliedeće vrsti:

- a) kućni psi (čuvari).
- b) čobanski psi.
- c) lovački psi.

d) psi posebne pasmine kao: novofundlandski, doga, hrt, oradaš (pudel), mops štakoraš, u obće psi plemenitije pasmine.

2. Samo jednoga kućnoga psa (čuvara) smije držati onaj, koji ga može držati onako, kako se ovom naredbom određuje; komu je dvorište valjano ogradjeno i komu je pas potreban (točka 4 i 6). O potrebi kućnoga psa razsudjuje občinsko (gradsko) poglavarstvo (točka 9 i 22).

Ako li se s koje god strane o potrebi podvoji ili prigovori odlučuje kr. kotarska oblast.

Treba li komu radi dokazane važne potrebe za veću sigurnost još i drugi pas na strani, na majuru, toru, oboru, mora preko občinskog poglavarstva zatražiti tomu dozvolu kr. kotarske oblasti (točka 8).

3. Lovačke pse svake vrsti smiju držati samo oni, koji su ovlašteni loviti.

Tko drži lovačkoga u pravilu neće trebati psa druge koje vrsti za kuću.

Tko nije ovlašten loviti, ima za 14 dana nakon proglosa ovog štatuta svoga lovačkoga psa ili kojemu lovcu prodati ili ga uništiti.

4. Od pasa posebne pasmine t. z. pasa od razkoši, kao što je novofundlanski, doga, hrt, oradaš (pudel), mops, stakoraš, smije se držati u pravilu samo jedan, nu kr. kotarska ohlast (gradsko poglavarstvo) može prema okolnostima iznimice dozvoliti, da još i drugoga psa smije držati onaj, komu je to lahko moguće i o kom se znade, da pse u obće drži u redu.

5. Zabranjuje se držati t. z. mesarske pse za pri-ganjanje marve.

6. Nesmiju držati nikakova psa: osobe sumnjive ili pogibeljne, koje su prema naredbi postojavše kraj. zemaljske upravne oblasti od 20. svibnja 1875. broj 586 pr. pod redarstvenom pazkom, niti osobe o kojih se znade da nepovlašteno love, niti osobe nestalna bora-višta, niti prosjaci, cigani u obće skitalice.

7. Izim lovačkoga psa prepeličara i izim psa o razkoši (toč. 4.) koji su poznato dobre čudi, nijedan drugi pas nesmije slobodan obilaziti, nu i ove dvie vrsti pasa smiju biti izvan kuće samo pod nadzorom, ter ako su dosadni ili čudljivi, samo na vezu.

Svi ostali psi mora da su vazda kod kuće u zatvorenom dvorištu (toč. 9).

Lovачke pse treba u lov voditi na vezu.

8. Kućnoga psa nitko nesmije voditi sa sobom izvan kuće, ni mjestom, ni izvan mjesta, ni na polje ili u šumu, ili na pašnjak; on mora da je vazda u zatvorenu dvorištu.

Ako je kućni pas radi dokazane velike nužde iznimice dozvoljen komu, koj nemože imati valjano ogradjena dvorišta, mora psa vazda vezati o lanac.

Zloćudan pas, bio koje vrsti, mora da je vazda na lancu, i smije se puštati s lanca samo po noći, i samo onda, kad je kuća i dvorište tako zatvoreno, da pas izaći nemože.

Čobanskoga psa dozvoljuje se držati kod stoke do 50 glava jednoga, a kod stoke preko 50 glava dva.

Nesmije se voditi čobanski pas uza stoku nikamo u blizini sela niti na otvoreno polje, već samo dalje od sela na pašu od velike šume ili u samoj šumi te na pašnjaku koj je obrašten visokim grmljem.

Nu svaki čobanski pas mora da vazda imade 40 centimetra dug i 5 centmtr. debeo klip o vratu na uzici, remenu ili lančiću u dva, preko 20 centimetra razstavljena traka, koji će psu sizati do izpod prsiju po nad koljena.

Čobanski pas mora da je vazda u blizini pastira i nesmije da se sam zadržava ili leži kraj jayne' ceste, niti kraj kolnika ili staze življega prolaza, da nikoga ne napada.

Kuća, kojoj se stoka u večer vraća, imajuća čobanskoga, netreba ina kućnoga psa.

✓ 10. Svaki pas mora da imade valjan ležaj ili kućicu na onakovu mjestu, kako će se moći zakloniti od sunčane žege, kiše i nepogode.

Mjesto treba da je zaklonjeno od bure.

Ležaj treba načiniti i kroz godinu više puta izmjeniti od suhe slame ili sieni, te često ga svuda i na okolo pročistiti.

Treba psu do ležaja zgodno namjestiti vodu, a posuda da je čista.

Voda za pilo neka je svježa te ju kroz dan više puta izmjenjuj.

Psa barem jednom na dan do sita nahrani zdravom hranom. Nedaj mu nikad smrdljiva ili gnjila mesa, krvi, sala ili ma kakove druge pokvarene ili nezdrave hrane.

11. Psa treba imati vazda na oku i pazki.

Netreba dopuštati da pas obližuje koga, osobito djecu, jer pas u sebi imade kojekakovih pogibeljnih crvi.

Zabranjeno je psa dražiti ili huškati (§. 392 k. z.) i smetati ga kad ždere i loče.

✓ 12. Pas zlo hranjen, mršav, sumnjivo bolestan obilazeći po mjestu, ili izvan mjesta; pas zatečen na polju, pašnjaku ili u šumi, čobanski pas bez propisana klipa ili makar imao klip o vratu nu zatečen da goni divljač, pas zatečen u osobe, koja ga držati ne smije u obće, pas nedržan prema ovim odredbam, imade se ubiti i odmah zakopati izvan mjesta u zaklonu (na t. z. mrciništu).

13. Ubijanje ili uništavanje pasa u samom mjestu (selu) određuje i provesti daje obćinsko poglavarstvo iznenada, povremeno; nu svaki put, kad se ukaže tomu potreba, i kad je budi koja občenita neurednost posebice opažena ili prijavljena.

Na inih pako mjestih izvan sela, na prostu polju, pasnjaku, u šumi uza javnu cestu, kolnik ili stazu, kuda se življe prolazi, ili na paši bez klipa zatečena psa, onda čobanskoga psa makar i klipom o vratu zatečena da goni divljač, smije ubiti svatko, naročito dužni su i moraju to učiniti obćinski i privatni lugari, lovopazitelji, poljari, pudari i obćinski redarstvenici ili stražari.

Ubijen pas mora da bude što brže zakopan.

Gospodar psa dužan je na poglavarstvenu odredbu naplatiti za ubijanje 30 nč., a za zakapanje 50 nč., ne htjedne li jedno ili drugo sam učiniti.

14. Pojavili se bjesnoća na psih (ili i druge vrsti životinji), imade se svatko ravnati, a oblasti će postupati po propisih zakona ob uredjenju veterinarstva od 27. kolovoza 1888. i provedbene naredbe visoke kr. zemaljske vlade od 20 prosinca 1888. broj 46063.

15. Bez obzira na odgovornost pred sudom po §. 311—314. te 335, 391 i 392 kaz. zak. kazniti će kr. kotarska oblast (gradsko poglavarstvo) ureda radi svakoga prekršitelja koje god ustanove u ovom štatutu globom do 100 for. po §§ 149 i 150. zakona ob uredjenju veterinarstva.

Tko svoga psa zataji ili sakrije ili se pri provedbi ove naredbe poneše nepristojno ili uvriedljivo, tko provedbu ove naredbe, kojim god načinom otegočuje ili otegotiti uznastoji, imade se kazniti što osjetljivije.

Svatko odgovarati će osim kazne još i za svacištu štetu i trošak.

Obćinsko poglavarstvo dužno je svaki slučaj s mjestima prijaviti kr. kotarskoj oblasti, potonja pako postupati će proti obćinskom poglavarstvu, koje je ovakovu prijavu možda propustilo.

16. Na temelju §. 72. zakona ob uredjenju veterinarstva od 27. kolovoza 1888. uvadja se u županiji ličko-krbavskoj pristojba na pse (psetarina) o kojoj se određuje sliedeće:

Za svakoga psa čuvara i čobanskoga (birkaškoga) psa ustanavljuje se godišnja psetarina od 50 novč., ako vlastnik drži samo jednoga psa. Drži li pako vlastnik više od jednoga takovoga psa, ima plaćati za svakoga psa izviše godišnju pristojbu od 1 for.

Za svakoga lovačkoga psa, koje god vrsti, ustanavljuje se godišnja psetarina od 1 for bez iznimke.

Za svakoga psa „psa od razkoši“ plaća se godišnja psetarina od 2 for.

Štenad izpod četiri mjeseca oslobođena je od psetarine.

Nu takova psetanca treba držati kod kuće.

Ove pristojbe imaju se pobrati svake godine u mjesecu ožujku; odnosno do konca mjeseca svibnja po občinskom poglavarstvu ovršnim putem utjerati.

„Na kraju svakoga četvrtgodišta imadu občinska poglavarstva ubrane pristojbe i globe uz točnu oznaku predišavših troškovah, odpremati kr. kotarskoj oblasti, koje će tim novcem upravljati u smislu ustanovah §§. 321—329. naputka od 20 prosinca 1888. k zakonu ob uredjenju veterinarstva.“

Psetarinske pristojbe idu po odbitku troškovah provadjanja štatuta u cijelosti na korist občinskih veterinarskih zagrada, unišlimi globami pako ima se postupati prema §§. 324 i 325. naputka k zakonu ob uredjenju veterinarstva.

Gradska poglavarstva upravlju veterinarskom zakladom samostalno u smislu ustanovah §§. 321—329. prije spomenutoga naputka.

17. Svake godine do konca mjeseca ožujka, dužno je svako občinsko poglavarstvo redomice selo po selo popisati pse svoga područja.

U tu svrhu občinsko poglavarstvo odredi popisni dan, te da popis bude točan ujedno prizove vlastnike pasa i mjestne starešine ili pandure.

I kasnije nabavljeni psa dužan je svatko za 14. dana prijaviti, te za njega godišnju pristojbu platiti.

Tko promieniv svoje obitalište sa sobom povede psa, imade u istom roku svoje pseto kod dotičnoga občinskog poglavarstva prijaviti, te ili pristojbu platiti, ili se izkazati, da ju je drugdje za tu godinu platio.

Pristojba ima se redovito kod popisa, odnosno prijave uplatiti a jednom uplaćena nevraća se više.

Tko svoga psa propisno prijavio nije, platiti će globu od 1—5 for.

18. Vlastnici pasa, prijaviv svoje pseto i uplativ pristojbu, dobivaju za svako pseto, tekućim brojem prijavnoga zapisnika providjenu namiru i psetarinsku marku, koju potonju pseto na ogrljaku oko vrata nositi mora. (Prilog A.)

U mjesto izgubljene marke, izdaje se na pridonesenje namire o plaćenoj pristojbi te uz naplatu nabavne cijene duplikat marke što se u prijavnoj knjizi i namiri ubilježiti ima.

Pseto zatećeno bez valjane marke izvan kuće i dvora imade se uhvatiti.

U roku od 48 ura, svatko može ulovljeno svoje pseto sa znanjem občinskog poglavarstva odkupiti, te

plaća i for. na korist onoga, koj je pseto ulovio, i naknadjuje trošak uzdržavanja i čuvanja.

20. Občinsko poglavarstvo dužno je pod odgovornost vazda paziti, te neprekidno i točno provadjati ovaj štatut, pa bez iznimke prijaviti svakoga prekršitelja.

Dužno je ovaj štatut javno pred crkyami i u svakom mjestu, ne samo odmah sada, već i u buduće dva puta svake godine, i to: koncem mjeseca siečnja i lipnja jasno proglašiti.

Pod osobitu još odgovornost dužni su na pse paziti i svaki prekršaj prijaviti občinski službenici, redarstvenici, stražari, lugari, pudari, poljari, mjestne starješine, lovopazitelji itd.

Koji god ih propusti kakovu prijavu, ili nevrši koj posebni mu nalog, kazniti će ga kr. kotarska oblast (gradsko poglavarstvo) kao i prekršitelja prema točki 15. novčanom globom ili zatvorom pak odpustom od službe.

21. Za prvu provedbu ove naredbe odrediti će kr. kotarske oblasti, da ju občinska poglavarstva odmah proglose; onda pod jednaku odgovornost občinskog načelnika i mjestnih starješina, da prema točki 17. točno popišu sve, bilo koje vrsti pse svega svoga područja. (Prilog B.)

Odmah prigodom popisa kod občinskih poglavarstava, razsuditi će se potreba, ter ustanoviti, tko smije psa držati prema točkam 2, 3, 4, 5, 6 i 9.

Onda će občinsko poglavarstvo po točki 13. odrediti i provesti ubijanje suvišnih i nedozvoljenih pasa, u koliko to svaki gospodar već sam učinio nije.

22. Kr. kotarske oblasti vazda će imati brigu, da

nigdje nebude suvišnih i nedozvoljenih pasa i da se ova naredba točno i neprekidno provadja.

Stoga će one shodno uputiti kotarske činovnike, da putujući kotarom, svakoj opaženoj neurednosti doškoče, a krivca na odgovornost pozovu.

Proti opaženoj neurednosti ima se postupati ureda radi nečekajuć čije prijave.

23. Obćinski odbornici ili obćinski viećnici, obvezani već po svojem zvanju starati se o dobru obćine, pozivaju se, da u toj stvari podpaze na red i obdržavanje svih ovih odredaba te da revno podpomažu obćinska poglavarstva i kr. kotarske oblasti.

24. Podnesci stranaka u ovoj redarstvenoj stvari na obćinsko poglavarstvo ili kr. kotarsku oblast po zakonu su prosti od biljegovine.

Broj 14199.

Štatut ovaj o držanju pasah odobrava se na temelju §. 72. zakona od 27. kolovoza 1888. ob uredjenju veterinarstva u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji sa jedinoim promjenom, da se u §. 16. alineja 2. u štatutu ustanovljena psetarina za pse čuvare i čobanske pse obaljuje od 50 novč. na 25 novč. odnosno od 1 for. na 50 novč. a. vr.

Kr. hrv. slav. dalm. zemaljska vlada odjel za unutarnje poslove.

U Zagrebu, 11. travnja 1893.

Za bana:

Stanković, v. r.

Prilog A.

Namira.

Na forinti novč. koje
je kbr.
iz uplatio na pristojbi
za držanje psa propisanoj mu pod tekućim brojem
popisa pasa za godinu 189.....

U.....

Načelnik :

Blagajnik :

Prilog B.

Popis pasa od godine 189

Corporation business sheet

Blagajnički dnevnik

o psetarini za godinu 189

Stravka	Tekući broj popisa	Sadržaj		Primitak for. n.	Izdatak for. n.	Opazka
		Dan uplate				

